

Årsberetning

Skole og Samfund

2006



Indhold

3 Forord

4 Året der gik

Ændringer i folkeskoleloven
Lukning og sammenlægning af skoler
Skolebestyrelsesvalget 2006
Opbygning af lokalafdelinger i kommunerne
Flytning af sekretariatet
Åbning af Forældrerådgivningen

7 Foreningens politiske organer

Amtsforeningerne
Lokalafdelingerne i kommunerne
Hovedbestyrelsen
Formandskabet
Forretningsudvalget

9 Aktiviteterne i 2006

Medlemsudvalget
Kursusudvalget
Kurser
Instruktørnetværk
Interne kurser
Forældrerådgivningen
Forældres støtte til børns læring
Skolebørn
www.skole-samfund.dk
Nyhedsbrev
Undersøgelser
Foreningens publikationer
Pleje af netværk og politiske kontakter
KVIS
Andre samarbejder
Internationalt samarbejde
Nordisk Komité

17 Sekretariatet

18 Regnskab 2005

19 Status på arbejdsprogrammet for 2006

Redaktionen afsluttet den 1. oktober 2006

Forord



Også i år har folkeskolen jævnligt leveret tophistorier til nyhedsmedierne. Skolebestyrelsesvalget leverede endnu engang nye bestyrelsesmedlemmer til alle landets folkeskoler, men mange steder var deltagelsen lav, og det gav genlyd i pressen. Nogle mente at det vidnede om at de valgte forældre slet ikke er repræsentative og ikke bør have den indflydelse som skolebestyrelsessystemet lægger i hænderne på dem. Andre, bl.a. en bred kreds af uddannelsespolitikere, var heldigvis enige med Skole og Samfund i at valgdeltagelsen rigtig nok var lav, men at den kan blive højere hvis man indretter valgprocessen mere efter forældrenes situation og dertil øger den indflydelse det giver at sidde i en skolebestyrelse.

Der er vedtaget en ny ændring af folkeskoleloven. Formålsparagraffen er lavet om, og der er indført nationale test, elevplaner og kvalitetsrapporter. Skole og Samfund bakker op om disse ændringer og er glad for at det blev et forlig hen over midten i dansk politik bestående af Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Venstre og De Konservative. Vi havde dog gerne set et endnu bredere forlig med De Radikale og Socialistisk Folkeparti for at undgå at folkeskolen bliver en politisk kastebold.

Folkeskolens interesser har markeret forskellige holdninger til disse ændringer. Især de nye lovkrav om nationale test, elevplaner og kvalitetsrapporter har skilt kommuner, lærere, elever og forældre. Det handler om at skolens verden tidligere har været de professionelle skolefolks hjemmebane som alle andre havde svært ved at forholde sig til. De professionelle er ikke interesserede i at test, planer og rapporter skærer igennem over for deres faglighed som givetvis også giver et mere nuanceret billede af undervisningen, men som alle vi andre er afskåret fra. Forældre har en indlysende interesse i at der udvikles redskaber til at beskrive folkeskolens ydelser – uden sådanne redskaber er vores synspunkter for nemme at afvise som usaglige. Hvis vores børn ikke trives, er det grund nok for os til at stille krav til skolen, men vi kommer ikke langt med argumenter der bygger på børnenes udsagn. Skriftligheden i de nye måleredskaber giver os en vej ind, og det er et stort fremskridt.

Dermed være ikke sagt at vi trygt kan overlade til politikerne at bestemme hvad der skal måles og beskrives. Vi ved fra England og USA at det der testes i, let kommer til at styre hvad der lægges vægt på i undervisningen. Det skal vi søge at undgå. Og vi skal holde fast i at skolens opgave ud over at give børnene helt konkret viden også er at skabe gode rammer om deres alsidige udvikling – selv om det er sværere at måle. Med de nye kommuner oplever mange skolebestyrelser også nye vilkår for deres arbejde. Mange steder er der blevet længere til rådhuset, og politikerne kan lettere føle sig fristet til at se bort fra lokale interesser. Derfor er det så vigtigt at skolebestyrelserne i kommunen finder sammen om at have et forum der forholder sig til kommunens udspil og tilbyder sig som sparringspartner i et samarbejde med det politiske udvalg. Og det er vigtigt at dette forum udnytter sine muligheder som lokalafdeling i Skole og Samfund så foreningen med styrke kan optræde som skolebestyrelsernes repræsentant på landsplan.

I det forløbne år har Skole og Samfunds indsats været præget af forberedelserne både centralt og lokalt på at opbygge lokalafdelinger i kommunerne. Mange aktive medlemmer af skolebestyrelser og amtsforeninger har ydet en stor indsats for at få foreningens nye struktur på benene. Årsberetningen fortæller om disse aktiviteter. Beretningen er oplæg til det årlige repræsentantskabsmøde den 17.-18. november hvor de valgte repræsentanter fra de nye lokalafdelinger samles for at beslutte rammerne for det kommende års arbejde i foreningen.

Thomas Damkjær Petersen
Landsformand

Året der gik

I 2006 har folkeskolen fortsat stået højt på den politiske dagsorden. Det er glædeligt at forliget om folkeskoleloven rakte hen over midten i dansk politik, men Skole og Samfund havde foretrukket at også De Radikale og SF havde været med. Desværre er folkeskolen blevet et vigtigt ideologisk markeringsområde for partierne i Folketinget.

Ændringer i folkeskoleloven

Skole og Samfund finder fortsat, at det er nødvendigt at sikre, at et bredt flertal i Folketinget bakker op om de væsentligste sider af folkeskoleloven. Ellers risikerer vi, at grundlæggende vilkår i folkeskolen bliver lavet om hver gang, det politiske flertal skifter. Det kan hverken elever eller forældre være tjent med.

Den politiske debat har været præget af de ændringer, som gennemførtes i folkeskoleloven i løbet af 2006.

De vigtigste af disse var ændringer i folkeskolens formålsparagraf, indførelse af obligatoriske tests, elevplaner og kvalitetsrapporter. Skole og Samfund mener ikke, der var noget stort behov for at ændre formålsparagraffen. Men vi har på den anden side støttet indførelsen af både diagnostiske tests, elevplaner og kvalitetsrapporter, fordi vi finder, at disse vil kunne kvalificere samarbejdet mellem hjem og skole om børnenes læring.

I denne bedømmelse har vi stået i modsætning til en række af folkeskolens andre interessenter, først og fremmest Danmarks Lærerforening, som har bekæmpet ændringerne med stor energi.

Lukning og sammenlægning af skoler

Tendensen til, at mindre skoler lukkes eller sammenlægges, er fortsat i 2006. Pr. 1. august lukkede 1 medlemsskole, og 15

skoler blev sammenlagt eller fik fælles ledelse.

Det må forventes, at de kommende år vil bringe endnu flere skolenedlæggelser og sammenlægninger, efterhånden som de nye storkommuner får kig på skolestrukturen.

I Skole og Samfund mener vi, at sådanne ændringer i skolestrukturen bør være resultatet af et grundigt forarbejde og en dybtgående, lokal folkelig debat. Disse synspunkter kæmper vi for både centralt over for Folketing og regering, og lokalt i de enkelte kommuner.



Skolebestyrelsesvalget 2006

Som nævnt i forrige årsberetning blev reglerne for valg til skolebestyrelsen ændret på Skole og Samfunds foranledning. Skolebestyrelsesvalget i 2006 blev ikke som tidligere afholdt som listevalg, men kandidaterne blev opstillet som enkeltpersoner. Desuden blev valgbehandlingen afholdt pr. brev - eller evt. på Internettet - og ikke længere ved personligt fremmøde.

De gennemførte ændringer fungerede godt. Den valgstatistik, som Skole og Samfund lavede efter valget, viste at i for-

hold til skolebestyrelsesvalget i 2002 var der flere kandidater, flere afstemningsvalg og en 50 % stigning i stemmeprocenten. Men deltagelsen i valgmøderne var faldet.

I alt på de ca. 1690 folkeskoler blev der opstillet ca. 17.650 kandidater til valget. Det er ca. 2 % af samtlige forældre. Af disse blev 9900 valgt til skolebestyrelsen.

På 83 % af skolerne var der fredsvalg idet de opstillede kandidater aftalte hvem der indtrådte i bestyrelsen, og hvem der blev suppleanter. 17 % af skolerne holdt afstemningsvalg.

Stemmeprocenten til valgene steg fra 31 % i 2002 til 45 % i 2006, den højeste stemmeprocent siden skolebestyrelserne blev indført i 1990. Men kun 3,6 % af forældrene deltog i valgmøderne, hvilket var et klart utilfredsstillende resultat.

Skole og Samfund besluttede derfor at foreslå Folketingets partier, at der gennemføres en mindre ændring i valgbekendtgørelsen, således at udpegningen af kandidater fremover finder sted på de almindelige klasseforældremøder, og således at der på alle skoler afholdes rullende valg hvert andet år.

Disse forslag er blevet pænt modtaget af partierne, og Skole og Samfund har en klar forventning om om, at de kan gennemføres i forbindelse med en fremtidig ændring af folkeskoleloven.

Skole og Samfund udsendte som ved tidligere valg brochurer til skolerne, som opfordrede forældrene til at deltage i valget. Vi modtog hertil et tilskud fra Undervisningsministeriet.

Opbygning af lokalafdelinger i kommunerne

Repræsentantskabets vedtagelse af struk-

turændringerne i 2005 betød at foreningen for alvor kunne tage fat på arbejdet med den nye struktur, at ændre den lokale repræsentation fra 15 amtsforeninger til 98 kommunale lokalafdelinger.



Det betød bl.a. at amtsforeningerne på en generalforsamling skulle beslutte hvornår de ville nedlægge amtsforeningen. Nogle amtsforeninger besluttede at nedlægge amtsforeningen med det samme, andre vil nedlægges efter repræsentantskabsmødet i år, og de sidste amtsforeninger nedlægges med udgangen af 2006.

Hovedbestyrelsen nedsatte efterfølgende et medlemsudvalg der fik det politiske ansvar for at arbejde med og følge arbejdet med den nye struktur. Medlemsudvalget besluttede at der skulle gennemføres møder i alle kommuner, og møderne kom langsomt i gang i foråret.

Skolebestyrelsesvalget og de nye skolebestyrelses tiltrædelse 1. april blev den egentlige start på dannelsen af lokalafdelinger så de nyvalgte skolebestyrelsesmedlemmer fik mulighed for at være med fra starten. I et samarbejde mellem medlemsudvalget og kursusudvalget blev foreningens instruktører klædt på til at gennemføre et kombineret kursus og dialogmøde med titlen *Den Handlekraftige Skolebestyrelse* i alle 98 kommuner.

Nogle af de eksisterende amtsforeninger har gjort et meget stort arbejde for at hjælpe de nye kommunale lokalafdelinger i gang i deres amt. I de kommuner hvor der ikke har været amtsforeningsmedlemmer eller lokale kontaktpersoner at trække på, har sekretariatet sikret at møderne blev gennemført. Før sommerferien blev afholdt 34 møder, og fra sommerferien og frem til efterårsferien bliver der gennemført ca. 55 møder. Flere kommuner er sammen dækket af ét møde, enkelte kommuner afventer, og to møder er blevet aflyst pga. manglende tilmelding.

Primo oktober er der registreret 257 kontaktpersoner eller lokalbestyrelsesmedlemmer i 59 af landets 98 nye kommuner.

Medlemsudvalget afventer at alle planlagte møder bliver gennemført, og vil efterfølgende gøre status og evaluere på forløbet. Herefter vil der blive taget beslutning om opfølgning og eventuelt nye tiltag.

Flytning af sekretariatet

I december 2005 flyttede Skole og Samfund fra sin adresse på Frederiksberg til Kvægtorvsgade 1 på Vesterbro i København, kun 200 m fra Hovedbanegården. Beslutningen om at flytte fra den gamle adresse blev taget pga. en truende lejeforhøjelse på mere end 10 %, og fordi sekretariatet manglede lagerplads. Sekretariatet fandt en erhvervsandelsbolig i en velvedligeholdt ejendom ved Halmtorvet, som er ca. 50 kvm større end den gamle lejlighed, koster ca. 2.000 kr mindre i husleje (boligafgift), og som ikke mindst ligger meget tæt ved de offentlige transportmidler.

Andelen blev købt kontant for 900.000 kr, og som man kan se i regnskabet, blev der brugt ca. 353.000 kr til istandsættelse og flytning. På andelsboligforeningens sidste generalforsamling i februar blev

der vedtaget en ny andelsværdi, som betyder, at erhvervsandelen nu har en værdi på 1.547.000 kr.



Forældrerådgivningen

Åbning af Forældrerådgivningen

Forældrerådgivningen er et 3-årigt pilotprojekt, som Skole og Samfund har fået midler til gennem satspuljemidler fra Undervisningsministeriet. Projektet løber fra 1. januar 2006 til 1. januar 2009.

Formålet med rådgivningen er at sikre et bedre samspil mellem skolen og hjemmet, når der opstår problemer omkring et barns skolegang. Forældrerådgivningen skal fremme en god dialog mellem alle parterne og forsøge at komme med løsningsforslag til de problemstillinger, som skolens parter henvender sig med.

Forældrerådgivningen startede reelt fra 1. januar 2006, men den officielle åbning skete først 15. august 2006. For at markere åbningen blev der udsendt en pressemeldelse, hjemmesiden www.foraelldre.org blev lanceret og telefonrådgivningen startet med eget nummer: 70 25 2-4-6-8. Ugen efter blev der afholdt informationsmøde, hvortil alle samarbejdspartnere omkring grundskolen var inviteret.

Forældrerådgivningen fik en del omtale i pressen og blev godt modtaget i offentligheden.

Foreningens politiske organer

Amtsforeningerne

Skole og Samfund er demokratisk opbygget med forældrene i skolebestyrelserne og de personlige medlemmer som græs-rødder. Indtil den nye organisation træder endeligt i kraft på repræsentantskabsmødet 2006, har det været amtsforeningerne der har tegnet Skole og Samfund i lokalsamfundet. Det er dem der har forestået lokale kurser for skolebestyrelser, elevråd m.v., og som har ydet rådgivning til skolerne og forældrene i amtet. 2006 er et overgangsårs hvor amtsforeningerne nedlægger sig selv. Samtidig opbygges ny kommunale lokalafdelinger af Skole og Samfund, og de er nu foreningens grundlag. Lokalafdelingerne har således i år for første gang valgt repræsentanter til det årlige repræsentantskabsmøde hvor hovedbestyrelsen bliver valgt.

Historisk har amtsforeningerne slået sig sammen i tre kursusregioner: Kursusregion Midt-Nord (Nordjyllands Amt, Viborg Amt, Ringkøbing Amt samt Århus Amt), Kursusregion Syd (Fyns Amt, Ribe Amt, Sønderjyllands Amt og Vejle Amt) og Kursusregion Øresund (Københavns Kommune, Københavns Amt og Frederiksborg Amt). Fremover kommer grænserne mellem kursusregionerne til at følge regionsgrænserne.

Lokalafdelingerne i kommunerne

Aktiviteten i lokalafdelingerne har i høj grad været at drøfte arbejdet i og etablere lokalafdelingen.

Derudover har flere allerede brugt det lokale netværk til at se på og udarbejde visioner for skoleområdet for at give input til sammenlægningsudvalgene, og ikke mindst har der været sat fokus på budgetterne i de nye kommuner.

Andre lokale netværk og bestyrelser har også haft overskud til at booke et gratis oplæg om mobning fra projektet Attention



Mobning som gennemføres i efteråret i et samarbejde mellem Dansk Center for Undervisningsmiljø og DR. Skole og Samfund er med i følgegruppen omkring Attention Mobning.

Hovedbestyrelsen

Hovedbestyrelsen består indtil repræsentantskabsmødet november 2006 af formandskabet og to repræsentanter for hver af de 15 amtsforeninger.

Den afholder tre møder om året. På dagsordenen har i år bl.a. været:

- skolebestyrelsesvalg 2006, afholdelse og opfølgning
- forliget om folkeskoleloven
- opbygningen af kommunale lokalafdelinger i foreningen
- åbningen af Forældrerådgivningen

Formandskabet

Skole og Samfunds formand siden 1998 er Thomas Damkjær Petersen. Han har været aktiv i skolebestyrelsesarbejde og i Skole og Samfund siden midten af 80'erne – bl.a. var han formand for Skole og Samfund i København 1990-96, i en årrække formand for Skolepolitisk Udvalg, og han var næstformand 1997-98. Thomas Damkjær Petersen har de sidste mange år været formand for skolebestyrelsen på Øster Farimagsgades Skole i København, og han og hans kone har til-

sammen syv børn som alle har forladt folkeskolen. Derudover har han to plejebørn som går i 4. klasse. Til daglig arbejder han som trafikplanlægger i Hovedstadens Udviklingsråd.

Benedikt Ask Skotte blev næstformand i Skole og Samfund i 2005. Hun har fem børn og har været skolebestyrelsesformand siden 1998. Ved skolebestyrelsesvalget 2006 blev hun også valgt ind i den overbygningsskole hendes børn hører til. Hun har været aktiv i Vestsjællands Amtsforening siden 2000 og har siddet i Hovedbestyrelsen siden 2001. Benedikte Ask Skotte er uddannet praktisk landmand og cand. agro. fra Landbohøjskolen.

Forretningsudvalget

Forretningsudvalget holder otte møder om året og varetager foreningens ledelse. FU består af formandskabet og fem medlemmer valgt af og blandt hovedbestyrelsens medlemmer:

- Kim Egmosen Hansen, Bornholms Amt
- Leo Thusing, Sønderjyllands Amt
- Irene Holdensen, Ribe Amt
- Lene Møller Leth, Vejle Amt
- Jan Mikkelsen, Fyns Amt (til september 2006)
- Søren Peder Jensen, Ringkøbing Amt (fra september 2006)

FU drøfter spørgsmål vedrørende foreningens drift og fastlægger Skole og Samfunds politiske kurs.



Aktiviteterne i 2006

Medlemsudvalget

Medlemsudvalget (MU) er et ad hoc-udvalg, som blev nedsat af FU i starten af 2006 til udvikling af den nye medlemsstruktur. Det er udvalgets opgave

- at overvåge og fremme oprettelsen af lokalafdelinger i alle kommuner
- at overveje og fremkomme med forslag til, hvorledes denne proces bedst fremmes
- at overveje, indsamle eksempler på og fremkomme med forslag til aktiviteter i lokalafdelingerne
- at overveje, indsamle eksempler på og fremkomme med forslag til, hvorledes samarbejdet mellem forskellige lokalafdelinger kan foregå
- at overveje og fremkomme med forslag til sekretariatets betjening af lokalafdelingerne



I løbet af 2006 har alle nye kommuner fået deres egen "hjemmeside" under Skole og Samfunds hovedside. Hver anden uge bliver der sendt et elektronisk nyhedsbrev ud til alle skolebestyrelses-medlemmer. De nye aktive i lokalafdelingerne får i løbet af efteråret tilsendt en velkomstpakke, som indeholder taske, håndbog for lokalbestyrelser og nogle publikationer. Desuden er MU ved at udarbejde et ide-katalog, hvor lokalforeningerne kan hente inspiration til deres arbejde. Der arbejdes

også på at få arrangeret regionale "gå-hjem"-møder og at få etableret netværk blandt lokalforeningens formænd både på kommunalt og regionalt plan.

Medlemsudvalget har indtil videre afholdt tre møder i 2006.

Udvalget består af Irene Holdensen (formand og FU-repræsentant), Varde, Flemming Tholstorf, Greve, Hans Erik Pedersen, Guldborgsund, Jonna Karlsson, København og Martin K. Mouritsen, Gladsaxe. Fra sekretariatet deltager sekretariatschef Niels-Christian Andersen, Ingelise Andersen og Ton Rouw (MU-sekretær) i møderne.

Kursusudvalget

Hovedbestyrelsen vedtog på sit møde i begyndelsen af 2006, at udvalgsstrukturen skulle ændres. Kursus- og informationsudvalg blev til Kursusudvalget og har ikke længere rollen som politisk ansvarlig for foreningens publikationer.

Kursusudvalgets sammensætning blev endvidere ændret så det består af 3 repræsentanter valgt af og blandt Hovedbestyrelsens medlemmer, 1 repræsentant valgt af og blandt Forretningsudvalget samt 2 repræsentanter valgt af og blandt instruktørnetværket.

Der har været holdt to møder, og endnu et er planlagt.

Kursusudvalgets primære opgave er at varetage foreningens interne og eksterne kursusaktivitet samt instruktørnetværket. De interne kurser er bl.a. instruktør-uddannelse, instruktørsamlinger samt kurset: Ny i Skole og Samfund. De eksterne kurser er de kurser som skoler, kommuner og samarbejdspartnere ønsker Skole og Samfund gennemfører.



For begge aktiviteters vedkommende står udvalget som politisk ansvarlig for udarbejdelse af materialer, planlægning samt for de interne kursers vedkommende også for gennemførelsen.

Kursusudvalget kan konstatere at der er en fortsat markant stigning i efterspørgslen af kurser, og udvalget ser meget positivt på denne udvikling. Der vil blive arbejdet for at denne tendens fortsætter og at kurserne fremover bliver en væsentlig del af Skole og Samfunds ansigt over for medlemmerne. Opgaverne med kurserne og ansvaret for instruktørnetværket er naturligvis tæt forbundet og har også i denne periode fungeret optimalt. På grund af skolebestyrelsesvalget og den nye struktur har der ikke været rekrutteret nye instruktører i år. Derfor igangsætter Kursusudvalget straks i det nye år et – og måske flere – uddannelsesforløb for nye instruktører.

Kurser

Kurset: En god start! har naturligvis været det mest efterspurgt i forbindelse med de nye skolebestyrelses tiltrædelse. Kurset har været og bliver gennemført for enkelte skolers bestyrelser og i stor udstrækning i fællesskommunalt regi hvor kommunen samler alle kommunens skolebestyrelser for at uddanne dem til arbejdet i skolebestyrelsen. Disse kurser har ofte haft to til tre instruktører og er gennemført over fredage og lørdage.

Inden skolebestyrelsesvalget mødtes repræsentanter for Skole og Samfunds kursusudvalg og administration med Kommunernes Landsforenings tilsvarende medarbejdere for at drøfte samarbejde omkring uddannelse af skolebestyrelserne. Desværre ønskede KL ikke at samarbejde om dette.

Ud over kurser for de nye skolebestyrelser har der i år også været større efter-

spørgsel efter instruktører til gennemførelse af forældre/lærerworkshops.

Der er ultimo september blevet gennemført 96 kurser og endnu 23 er bestilt i år. Der er endvidere allerede bestillinger på kurser i foråret 2007.

Instruktørnetværk

Der er for øjeblikket 20 instruktører i netværket. Instruktørerne gennemfører ud over kurserne også de lokale kommunemøder: Den Handlekraftige Skolebestyrelse.

Netværket har kastet sig ud i opgaverne med meget stort engagement, og instruktørernes fleksibilitet er simpelthen uovertruffen. Der har været og er et fællesskab i netværket der gør at instruktørerne samarbejder, dækker hinanden ind hvis der er forfald, og er villige til med meget kort varsel at tage arrangementer for at sikre, at Skole og Samfunds navn forbindes med noget positivt.

Interne Kurser

En fredag/lørdag i begyndelsen af marts samledes instruktørnetværket i Odense. På mødet blev der sat fokus på de kommende kommunemøder og det materiale instruktørerne skulle bruge til at gennemføre Den Handlekraftige Skolebestyrelse. Der blev lagt vægt på at tilbuddet om mødet i de nye kommuner blev så ensartet som muligt. Derudover blev mødet brugt til dialog og erfaringsudveksling.

Den 7. oktober er det planlagt at gennemføre kurset: Ny i Skole og Samfund. Kurset er tilbudt til alle nye lokalbestyrelsesmedlemmer og kontaktpersoner i kom-

munerne. Kursets indhold lægger vægt på at give deltagerne indsigt i foreningens virke og inspirere til hvordan de nye afdelinger kan arbejde.

Forældrerådgivningen

Skole og Samfund har i adskillige år arbejdet målrettet på oprettelsen af en rådgivning for forældre, og nu er det endelig lykkedes. Resultatet blev Forældrerådgivningen som er igangsat og drevet af Skole og Samfund, men er selvstændig i forhold til foreningens egne aktiviteter. Projektet finansieres til 2009 af midler fra satspuljen hvorefter der skal findes andre finansieringskilder.

Forældrerådgivningen får mange henvendelser dels telefonisk, dels gennem brevkasse-spørgsmål. Der kommer henvendelser både fra folkeskolen og fra de frie grundskoler. Generelt handler alle sager

om kommunikation og samarbejde. Der er en tendens til, at flertallet af spørgsmål handler om Specialundervisningen. Det kan være den almindelige specialundervisning på en skole, om en specialklasse eller en specialske. Både hvad angår specialundervisningen og den almindelige undervisning er der mange spørgsmål, der relaterer til kvalitet i undervisningen. En stor del af henvendelserne handler om børn, der p.g.a. deres adfærd er i et særligt forløb. Andre typer henvendelser, der er relativt hyppige, er henvendelser om skolernes sanktioner i forhold til børnene, f.eks. bortvisning, anvendelse af fysisk eller psykisk vold fra en medarbejder på

skolen over for en elev, mobning mellem elever, og klagesager.

Henvendelserne kommer bredt fra hele landet. Det er overvejende forældre og elever der henvender sig, men også eksempelvis skoleledere og andre professionelle omkring skolen finder vej til Forældrerådgivningen. Nogle finder vej via henvisninger fra ministeriet, Børnerådet, Børns Vilkår eller andre samarbejdspartnere, andre finder frem via nettet til rådgivningens hjemmeside, www.foraelldre.org. Hjemmesiden opdateres måned for måned med statistik, der viser antal og

type af henvendelser, samt hvordan fordelingen er mellem drenge og piger. Desuden bringes der løbende eksempler på "good practice" med ideer til bedre kommunikation og samarbejde. Der er mulighed for at tilmelde sig et nyhedsbrev.



Forældrerådgivningen varetages af projektleder Solveig Gaarsmand, bistået af en række frivillige rådgivere. Nogle af rådgiverne har baggrund i Skole og Samfund, andre har arbejdet professionelt med børn inden for amt, stat og kommune. Rådgiverne vil løbende blive uddannet i kommunikation, lovgivning og konfliktløsning.

En følgegruppe med repræsentanter fra samarbejdspartnerne samt en intern styrgruppe evaluerer løbende Forældrerådgivningen.



Forældres støtte til børns læring

Skole og Samfund har i flere år arbejdet for, at samarbejdet mellem hjem og skole i højere skal dreje sig om børnenes læring. International forskning viser nemlig helt entydigt, at forældrene spiller en hovedrolle for deres børns læring.

I 2004 bevilgede Undervisningsministeriet penge til udarbejdelse af materiale, der kan hjælpe forældre med at blive en ressource for deres børns læreprocesser. Materialet blev udarbejdet i et samarbejde mellem Skole og Samfund, Danmarks Lærereforening og Kommunernes Landsforening.

En lang række fagfolk har bidraget til udarbejdelsen af materialet, og umiddelbart efter sommerferien 2006 forelå 7 hæfter færdige. "Velkommen til samarbejde. Hvordan kan vores børn lære mere i skolen" er den overordnede titel, og de 7 hæfter omhandler forældrenes rolle samt de vigtigste fag i skolen.

Hæfterne blev markedsført ved udsendelse af brochurer til samtlige skoler i landet og på en konference i september, hvor der foruden forfatterne til hæfterne medvirkede en international ekspert på området, Charles Desforges fra University of Exeter, samt undervisningsminister Bertel Haarder.

Skolebørn

Skolebørn er Skole og Samfunds blad og den vigtigste faste forbindelse til samtlige medlemmer.

Bladet udkommer ti gange om året i et oplag på 14.500.

Skolebørn bringer aktuelle historier fra skoler hvor ledelsen, lærerne eller skole-

bestyrelsen har fået ideer til at gøre tingene anderledes. Her kan læserne finde inspiration til deres eget arbejde i skolebestyrelsen. Bladet giver også plads til debat om aktuelle skolepolitiske spørgsmål.

Skolebørn ligger også på foreningens hjemmeside hvor man ved at søge på emneord eller fritext kan finde gamle artikler frem.

www.skole-samfund.dk

Skole og Samfunds hjemmeside bliver et stadig vigtigere redskab for kommunikationen med offentligheden og med medlemmerne. I perioden september 2005 til september 2006 besøgte 445.000 mennesker hjemmesiden, de fleste i månederne januar, marts og juli, hvor der var over 50.000 besøgende pr. måned.

Hjemmesiden rummer et bredt spektrum af informationer fra og om Skole og Samfund – lige fra undersøgelser om folkeskolen til skolepolitiske udspil, debatindlæg og brevkassesvar.

Arbejdet med at omlægge webstedet og give det et mere moderne og brugervenligt udseende påbegyndtes i foråret 2006. Sekretariatet forventer at kunne søsætte Skole og Samfunds nye websted i slutningen af året.



Nyhedsbrev

I april 2006 begyndte sekretariatet en ny service over for medlemmerne. Der udsendes ca. hver 14 dag et elektronisk nyhedsbrev til alle medlemmer, som har opgivet deres mailadresse. Nyhedsbrevet rummer informationer om den nyeste udvikling inden for folkeskoleområdet og om initiativer og udspil, der udgår fra Skole og Samfund.

Undersøgelser

Skole og Samfund gennemfører fortsat mindre undersøgelser vedrørende forskellige forhold i folkeskolen.

Undersøgelserne gennemføres ved hjælp af et elektronisk program, og vi anmoder et udsnit af skolebestyrelsesmedlemmerne om at besvare et kortfattet spørgeskema. I 2006 er der gennemført undersøgelser vedrørende skolebestyrelsesvalget, specialundervisningen og udbetaling af vederlag for skolebestyrelsesarbejde.

Foreningens publikationer

Skole og Samfund udgiver publikationer til forskellige målgrupper i folkeskolens forældredemokrati. Størstedelen af publikationerne henvender sig til skolebestyrelsen, nogle til kontaktførelserne og andre igen til de almindelige forældre. Endvidere udgives der materiale til elever. Publikationerne kan læses med stort udbytte af alle med interesse for folkeskolen, dens daglige virksomhed og fremtidige udvikling.

Det gode skolemiljø

I januar udkom webpublikationen *Det gode skolemiljø*, som er blevet til i et samarbejde mellem Skole og Samfund og Danmarks Skolelederforening. De to foreninger ser med bekymring på den stigende anvendelse af sanktioner mod eleverne i skolen. Hæftet kan gratis downloades på www.skole-samfund.dk og på

www.dsnet.dk, og en printet kopi kan købes hos Skole og Samfund.

Klassens årsplan

Nyrevideret udgave af sidste trin af Skole og Samfunds kontaktførelsemateriale, *Klassens årsplan*, udkom i marts.



Skolebestyrelsens værktøjskasse

I nyt layout og i revideret udgave var de fire publikationer, som udgør skolebestyrelsens værktøjskasse, i marts klar til salg til de nyvalgte skolebestyrelser. Værktøjsskassen består af: *Ny i skolebestyrelsen*, *Skolebestyrelsens arbejde*, *Skolebestyrelsen – aktiv eller passiv?* og *Årets gang i skolebestyrelsen*. Første oplag på 2000 stk. af *Ny i skolebestyrelsen* samt *Skolebestyrelsens arbejde* er allerede her i september udsolgt.

Skolestartspakke

Skole og Samfunds *Kontaktbog* sammen med bladet *Ind i skolen* udgjorde igen i år skolestartspakken, som blev tilbudt alle landets skoler til de nye forældre og børn i indskolingen. Der blev i alt solgt 3400 stk. skolestartspakker, og derudover blev 1000 stk. af bladet *Ind i skolen* samt 450 stk. kontaktbøger solgt separat.

Forældrehæfter

I slutningen af august var forældrehæf-

terne *Velkommen til samarbejde. Hvordan kan vores børn lære mere i skolen?* klar til salg. Syv hæfter til forældre og skolefolk om samarbejde mellem forældre og skole, fagene i skolen og lektiehjælp. Hæfterne er udgivet i samarbejde mellem Skole og Samfund, Danmarks Lærerforening og Kommunernes Landsforening og støttet økonomisk af Undervisningsministeriet. De syv hæfter kan købes hos Skole og Samfund eller downloades gratis fra www.skole-samfund.dk.



Nøgleordsserien

Primo september var reviderede udgaver af *Nøgleord om: Ansættelse* og *Nøgleord om: Årsberetning* klar til salg.

Elevplaner

Nyt hæfte om elevplaner og med gode eksempler fra skoler er på vej i løbet af efteråret.

Oversigt over foreningens publikationer samt en kort omtale af hæfternes og folderes indhold findes på Skole og Samfunds hjemmeside www.skole-samfund.dk under menupunktet *Publikationer*. Her er der også mulighed for at bestille de enkelte udgivelser.

Pleje af netværk og politiske kontakter

En af Skole og Samfunds vigtigste opgaver er at sørge for, at skolebestyrelsernes

og forældrenes synspunkter bliver hørt der, hvor der træffes politiske beslutninger af betydning for folkeskolen.

Som i tidligere år har formandskabet afholdt regelmæssige møder med uddannelsesordførerne i Folketinget, med undervisningsministeren, Undervisningsministeriets embedsmænd samt med samarbejdspartnere. Der er bl.a. holdt møder med DLF, KL, BUPL, Danmarks Skoleelever, FOLA m.fl.

Emnerne på disse møder har været den aktuelle skolepolitiske dagsorden, specielt spørgsmål vedrørende valg til skolebestyrelsen, skolebestyrelsens indflydelse, ændringerne i folkeskoleloven, 10. klassens fremtid, anvendelsen af elevplaner samt test i skolen.

Skole og Samfund inddrages også regelmæssigt i forberedelsen af lovgivningsarbejdet, idet vi afgiver høringssvar i forbindelse med forslag til ændringer af love og bekendtgørelser. Skole og Samfunds høringssvar kan læses på www.skole-samfund.dk

I 2006 har vi endvidere været involveret i møder med Undervisningsministeriets embedsmænd forud for udsendelsen af bekendtgørelser om elevplaner og kvalitetsrapporter.

KVIS

KVIS står for kvalitet i specialundervisningen. Skole og samfund sidder med i de regionale udvalg under amterne. Nu hvor de amtslige specialundervisningstilbud overgår til kommunerne, venter der en stor opgave med at tilse at kvaliteten bibeholdes, og at de udsatte børn får et godt undervisningstilbud.

Skole og Samfund har i KVIS-regi blandt andet været med til at lave DVD'en "Den usynlige klassekammerat".

Se mere på www.kvis.dk, og følg metroen rundt på hjemmesiden.

Andre samarbejder

"Bogen om skolebarnet", er et projekt, som er sponsoreret af Mejeriforeningerne. Det munder ud i en bog, som man gratis kan bestille til skolerne. Skole og Samfund har bidraget til bogen og været medudgiver sammen med Sundhedsstyrelsen og Rådet for Større Færdselssikkerhed. Bogens titel dækker helt indholdet, alt om familien, sundhed, modenhed, læring, trivsel, sikker skolevej mm. Bogen udkommer februar 2007.

I Det kriminalpræventive råd har Skole og Samfund deltaget i en revidering af Forældre på banen. Det er et materiale med nogle år på bagen, som omhandler forældreinvolvering i det præventive arbejde. Det nye og reviderede materiale kommer til at blive en hjemmeside.

Skole og Samfund har en plads i bestyrelsen af Rådet for Større Færdselssikkerhed og medvirker desuden som oplæg på deres kurser for lærere og politifolk, med indspark om skolebestyrelsens rolle samt forældreinvolvering.

Internationalt samarbejde

Udveksling af erfaringer og samarbejde med ligesindede i andre lande bliver en stadig vigtigere inspirationskilde for Skole og Samfund.

Vi deltager fortsat i arbejdet i European Parents Association (EPA). Efter fornyelsen af EPA's arbejdsmetoder forløber arbejdet i organisationen nu igen godt, og de tidligere økonomiske vanskeligheder er overvundet. EPA er nu først og fremmest et netværk, som mødes to gange pr. år for at udveksle erfaringer og drøfte bilateralt samarbejde.

Skole og Samfunds formandskab deltog i EPA-møder i Holland i november 2005 og i Østrig i april 2006.

I oktober 2006 påbegyndtes projektet "Good Intercultural Dialogue in Schools", et samarbejdsprojekt mellem forældreorganisationer, læreruddannelsesinstitutioner samt specialister i samarbejde med tosprogede forældre i landene Italien, Holland, Polen og Danmark. Projektet er toårigt og støttes økonomisk af EU Kommissionen. Skole og Samfund fungerer som koordinator på projektet, der skal udvikle undervisningsmateriale, som skal gøre lærerne bedre til at samarbejde med tosprogede forældre.



I oktober 2006 påbegyndtes endnu et internationalt projekt med deltagelse af organisationer fra England, Spanien, Holland, Norge, Sverige og Danmark. Projektet hedder FLPTP (Family Learning Parti-

tioner Training Project) og går ud på at udvikle moduler til uddannelse af instruktører, som kan afholde kurser i læring i familien.

Nordisk Komité

Komiteen er en sammenslutning af forældreorganisationerne i de nordiske lande:

Norge: Foreldreutvalget for grunnskolen

Sverige: Riksförbundet Hem och Skola

Finland: Hem och Skola

Island: Landssamtök foreldra Heimili og skóli

Danmark: Skole og Samfund.

Medlemmerne af Nordisk Komité er formændene for forældreorganisationerne, fra Danmark landsformand Thomas Damkjær Petersen. Komiteen har til formål at være forum for udveksling af idéer og erfaringer og afholder hvert andet år en konference.

Der har i perioden været holdt to møder i komiteen. På det ene møde som blev

holdt i Oslo, havde formændene besluttet at sekretariatslederne skulle deltage så mødet kunne blive et mere praktisk orienteret planlægningsmøde i arbejdet for at styrke samarbejdet mellem hjem og skole.

Den 22. – 24. september samledes 75 repræsentanter fra organisationerne, gæster og repræsentanter fra Færøerne og Grønland til konferencen: Test og Evaluering – et redskab for skole/hjem-samarbejde og læring. Gennem oplæg, workshops og erfaringsudveksling landene imellem blev emnet belyst fra mange sider til inspiration og videre bearbejdelse i de enkelte lande.

Konferencen afsluttedes med at formandskabet for Nordisk Komité blev videregivet til Sverige

Sekretariatet

Når man ringer til Skole og Samfund for at få rådgivning eller en oplysning eller for at bestille en publikation, er det sekretariatets ansatte man kommer til at tale med. Når møder og konferencer skal forberedes, er det sekretariatet der tager sig af det. Når hovedbestyrelsens og for-

retningsudvalgets beslutninger skal føres ud i livet, er det sekretariatet som sørger for det. Det er også sekretariatet der forestår en stor del af samarbejdet med andre af folkeskolens aktører. Kort sagt: sekretariatet er på mange områder Skole og Samfunds "udførende arm".



Landsforeningen Skole og Samfunds regnskab for 2005

Indtægter	
Kontingent og abonnement	5.376.492
Salg af publikationer og annoncer	478.118
Finanslov, tilskud	250.000
Diverse indtægter	453.599
Diverse projekter	577.354
Distributionstilskud	191.412
Indtægter i alt	7.326.975
Udgifter	
Organisatoriske udgifter	1.165.601
Kurser og konferencer	472.041
Løn + administration	2.454.709
Ejendom, inventar og maskiner	956.134
Bladet SKOLEBØRN	1.247.103
Produktion af publikationer	206.700
Diverse projekter	590.035
Udgifter i alt	7.092.323
Resultat af ordinær drift	234.651
Finansieringsindtægter	81.758
Årets resultat før henlæggelser	316.409
Henlæggelser	(187.319)
Årets resultat	129.090

Status på arbejdsprogrammet for 2006

Arbejdsprogrammet for 2006:

1. **Styrkelse og tilpasning af skole/hjem-samarbejdet**
2. **Ændring af Skole og Samfunds lokale repræsentation**
3. **Reglerne for lukning af skoler**

1. Styrkelse og tilpasning af skole/hjem-samarbejdet

Undersøgelser har gentagne gange vist hjemmets afgørende betydning for børns læring. Skole og Samfund vil arbejde målrettet for, at denne resurse bliver udnyttet bedre. Børn lærer mere, når samarbejdet mellem skolen og hjemmet fungerer godt. Men samarbejdet må rettes mod børnenes læring og ikke blot handle om de aktiviteter, der ligger ud over undervisningen. Aktiviteter i denne retning vil blive søgt gennemført i samarbejde med andre organisationer, bl.a. som led i udviklingsprogrammet "En skole i bevægelse".

I 2005 har Skole og Samfund arbejdet målrettet på at forbedre skole-/hjem-samarbejdet i overensstemmelse med den handlingsplan for området, som blev vedtaget i 2004. I 2006 vil arbejdet med at føre handlingsplanen ud i livet blive fortsat. Desuden vil der i 2006 blive udviklet et koncept for afholdelse af kurser for forældre, der ønsker at styrke deres børns læring.

Status:

Forældrehæfter

Skole og Samfund har i samarbejde med Danmarks Lærerforening og KL udarbejdet 7 hæfter i serien "Hvordan lærer vores børn mere i skolen?". Hæfterne er finansieret af en bevilling fra Undervisningsministeriet under udviklingsprogrammet "En skole i bevægelse".

Hæfterne har følgende titler:

- Aktive forældre
- Hjemmearbejde
- Dansk
- Matematik
- Engelsk
- Naturfag
- Praktisk-musiske fag

Teksterne er udarbejdet af fagkonsulenter eller andre fagspecialister og giver dels en kort indføring i de forskellige fags indhold, dels ideer til forældrene til, hvorledes de i hverdagen kan støtte deres børns læring. Hæfterne forelå færdigtrykt i august 2006 og blev markedsført til samtlige landets skoler. Efterspørgselen efter hæfterne ser ved redaktionens slutning ud til at være stor.

Hæfterne blev fulgt op af en konference i Odense i september 2006. Blandt talerne var foruden forfatterne til hæfterne undervisningsminister Bertel Haarder og den engelske professor Charles Desforges, som har forsket i sammenhængen mellem skole/hjem-samarbejdet og børnenes læring.

Skole og Samfund arbejder på at skaffe yderligere midler til at udarbejde hæfter om historie og kristendomskundskab.

Kurser for forældre

Der har været afholdt møder med Folkeligt Oplysningsforbund om et samarbejde om afholdelse af forældrekurser. Før dette samarbejde kan virkeliggøres, skal der imidlertid udvikles en række kursuskoncepter. Skole og Samfund søgte i begyndelsen af 2006 Egmontfonden om midler hertil, men desværre blev ansøgningen afslået.

Skole og Samfund er medansøger på et internationalt projekt, som skal udvikle

kurser for instruktører i forældreuddannelse. Dette projekt fik i september 2006 bevilget penge fra EU Kommissionen.

Handlingsplan for skole/hjem-samarbejde
Handlingsplanen rummer ni punkter og

skal være endelig gennemført i 2007. Den kan ses på

<http://skole-samfund.inforce.dk/graphics/img/Forening/dokumenter/notater/>

skole_hjem_handlingsplan_godkendt.doc

Emne	Status
Skole/hjem-samtalen	Godt i gang
Forældre som aktiv resurse i børnenes hverdag	Godt i gang
Læreruddannelsen	Aktiviteter gennemført, men mål nås formentlig ikke
Forældre/lærer-workshops	Godt i gang
Kontaktforældreråd	Godt i gang
Skolebestyrelsesvalg	Gennemført
Støtte til skolebestyrelsens arbejde	Godt i gang
Skoleledere	Få aktiviteter gennemført, tvivlsom om målet nås
Forbedring af samarbejdet mellem skolebestyrelse og kommunalbestyrelse	Godt i gang

2. Ændring af Skole og Samfunds lokale repræsentation

På repræsentantskabsmødet 2005 forventes vedtaget en ændring i Skole og Samfunds vedtægter, således at amtsforeningerne nedlægges i løbet af 2006 for at blive erstattet af lokalafdelinger i alle kommuner. Som følge heraf vil der i løbet af 2006 blive oprettet lokalafdelinger i 98 kommuner, og der vil blive udviklet mekanismer som sikrer en god betjening af og dialog med disse lokalafdelinger.

Status:

Arbejdet med at oprette lokalafdelinger i samtlige 98 nye kommuner er godt i gang.

Der afholdes i løbet af september og oktober 2006 møder/kurser i over 50 kommuner, og medio september var der oprettet bestyrelser i lokalafdelinger i 16 kommuner.

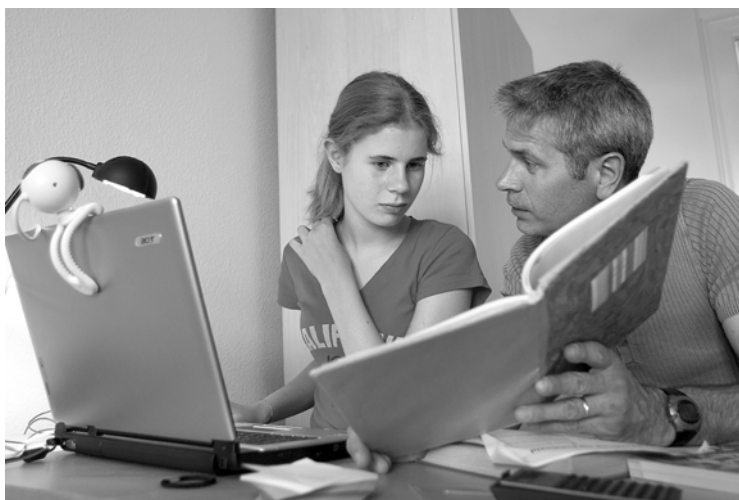
3. Reglerne for lukning af skoler

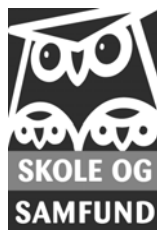
I årene 2002-2005 er 54 folkeskoler blevet nedlagt. Efter gennemførelsen af kommunalreformen kan det forventes, at dette tal vokser yderligere.

Reglerne for nedlæggelse af en skole er angivet i en bekendtgørelse fra 1993. Kort fortalt kan en kommunalbestyrelse beslutte, at skolen skal nedlægges, når blot beslutningen træffes i september forud for det år, skolen planlægges nedlagt. Samtidig er der krav om to høringsrunder. Problemet i denne procedure er, at når en beslutning først er truffet, ændrer høringsrunder sjældent ret meget i denne beslutning. Derfor vil Skole og Samfund udarbejde et konkret forslag til regler, som sikrer, at kommunerne giver skolebestyrelser og forældre lejlighed til at udtale sig, **før** der træffes nogen konkrete beslutninger om ændringer i kommunens skolestruktur (efter forbillede i Planloven).

Status:

Forslag til ændring af bestemmelserne om lukning af skoler er drøftet med Undervisningsministeriet. Det er ved redaktionens slutning uvist, om det lykkes at få ændret reglerne.





Forældreorganisationen Skole og Samfund
Kvægtorvsgade 1, 1710 København V
Telefon 3326 1721 - Fax 3326 1722
E-mail: post@skole-samfund.dk - www.skole-samfund.dk
Forsidefoto: Birgitte Rødkær
Andre fotos: Søren Hartvig, Pia Burmølle Hansen